

Doplnění gramatiky 7. lekce (Bartoňkova skripta)

DEPONENTNÍ SLOVESA

Deponentní slovesa (*deponentia*) jsou slovesa mající **pouze pasivní tvary**, ale **aktivní význam**. Rozdělujeme je podle kmene do čtyř konjugací stejně jako slovesa aktivní a časujeme je stejně jako **slovesa aktivní v pasivu**.

Indikativ přítomného času

1. konjugace

	sg.	pl.
1.	<i>hort-or</i> povzbuzuji	<i>hort-ā-mur</i> povzbuzujeme
2.	<i>hort-ā-ris</i> povzbuzuješ	<i>hort-ā-minī</i> povzbuzujete
3.	<i>hort-ā-tur</i> povzbuzuje	<i>hort-a-ntur</i> povzbuzují

2. konjugace

1.	<i>ver-e-or</i> bojím se	<i>ver-ē-mur</i> bojíme se
2.	<i>ver-ē-ris</i> bojíš se	<i>ver-ē-minī</i> bojíte se
3.	<i>ver-ē-tur</i> bojí se	<i>ver-e-ntur</i> bojí se

3. konjugace

1.	<i>sequ-or</i> následuji	<i>sequ-i-mur</i> následujeme
2.	<i>sequ-e-ris</i> následuješ	<i>sequ-i-minī</i> následujete
3.	<i>sequ-i-tur</i> následuje	<i>sequ-u-ntur</i> následují

4. konjugace

1.	<i>larg-i-or</i> uděluji	<i>larg-ī-mur</i> udělujeme
2.	<i>larg-ī-ris</i> uděluješ	<i>larg-ī-minī</i> udělujete
3.	<i>larg-ī-tur</i> uděluje	<i>larg-i-u-ntur</i> udělují

Imperativ

Imperativ deponentií v singuláru odpovídá hypoteticky vytvořenému infinitivu aktiva, v plurále je pak shodný s 2. os. pl. ind. prez. akt.:

	2. os. sg.	2. os. pl.
1. konjugace	<i>hort-ā-re!</i> povzbuzuj!	<i>hort-ā-minī!</i> povzbuzujte!
2. konjugace	<i>ver-ē-re!</i> boj se!	<i>ver-ē-minī!</i> bojte se!
3. konjugace	<i>sequ-e-re!</i> následuj!	<i>sequ-i-minī!</i> následujte!
4. konjugace	<i>larg-ī-re!</i> uděluj!	<i>larg-ī-minī!</i> udělujte!

Infinitiv

Infinitiv deponentních sloves odpovídá pasivním infinitivům sloves příslušné konjugace:

1. konjugace	<i>hort-ā-rī</i>	povzbuzovat
2. konjugace	<i>ver-ē-rī</i>	bát se
3. konjugace	<i>sequ-ī</i>	následovat
4. konjugace	<i>larg-ī-rī</i>	udělovat

Participium přítomného času

Deponentní slovesa mají rovněž **participium přítomného času**. Tvoří se **stejně** jako u ostatních sloves a má **aktivní význam**.

1. konjugace *hort-āns, -antis* ten, který povzbuzuje; povzbuzující
2. konjugace *ver-ēns, -entis* ten, který se bojí; bojící se
3. konjugace *sequ-ēns, -entis* ten, který následuje; následující
4. konjugace *larg-iēns, -ientis* ten, který uděluje; udělující

Indikativ imperfekta

Jak bylo uvedeno výše, tvary deponentních sloves se tvoří stejně jako pasivní tvary sloves nedeponentních. Odlišnost spočívá pouze v tom, že se překládají aktivně.

1. konjugace

	sg.		pl.
1.	<i>hort-ā-ba-r</i>	povzbuzoval jsem	<i>hort-ā-bā-mur</i> povzbuzovali jsme
2.	<i>hort-ā-bā-ris</i>	povzbuzoval jsi	<i>hort-ā-bā-minī</i> povzbuzovali jste
3.	<i>hort-ā-bā-tur</i>	povzbuzoval	<i>hort-ā-ba-ntur</i> povzbuzovali

2. konjugace

1.	<i>ver-ē-ba-r</i>	bál jsem se	<i>ver-ē-bā-mur</i> báli jsme se
2.	<i>ver-ē-bā-ris</i>	bál ses	<i>ver-ē-bā-minī</i> báli jste se
3.	<i>ver-ē-bā-tur</i>	bál se	<i>ver-ē-ba-ntur</i> báli se

3. konjugace

1.	<i>sequ-ē-ba-r</i>	následoval jsem	<i>sequ-ē-bā-mur</i> následoval jsme
2.	<i>sequ-ē-bā-ris</i>	následoval jsi	<i>sequ-ē-bā-minī</i> následovali jste
3.	<i>sequ-ē-bā-tur</i>	následoval	<i>sequ-ē-ba-ntur</i> následovali

4. konjugace

1.	<i>larg-i-ē-ba-r</i>	uděloval jsem	<i>larg-i-ē-bā-mur</i> udělovali jsme
2.	<i>larg-i-ē-bā-ris</i>	uděloval jsi	<i>larg-i-ē-bā-minī</i> udělovali jste
3.	<i>larg-i-ē-bā-tur</i>	uděloval	<i>larg-i-ē-ba-ntur</i> udělovali

Indikativ futura I.**1. konjugace**

	sg.		pl.
1.	<i>hort-ā-bo-r</i>	budu povzbuzovat	<i>hort-ā-bi-mur</i> budeme povzbuzovat
2.	<i>hort-ā-be-ris</i>	budeš povzbuzovat	<i>hort-ā-bi-minī</i> budete povzbuzovat
3.	<i>hort-ā-bi-tur</i>	bude povzbuzovat	<i>hort-ā-bu-ntur</i> budou povzbuzovat

2. konjugace

1.	<i>ver-ē-bo-r</i>	budu se bát	<i>ver-ē-bi-mur</i> budeme se bát
2.	<i>ver-ē-be-ris</i>	budeš se bát	<i>ver-ē-bi-minī</i> budete se bát
3.	<i>ver-ē-bi-tur</i>	bude se bát	<i>ver-ē-bu-ntur</i> budou se bát

3. konjugace

1.	<i>sequ-a-r</i>	budu následovat	<i>sequ-ē-mur</i> budeme následovat
2.	<i>sequ-ē-ris</i>	budeš následovat	<i>sequ-ē-minī</i> budete následovat
3.	<i>sequ-ē-tur</i>	bude následovat	<i>sequ-e-ntur</i> budou následovat

4. konjugace

1.	<i>larg-i-a-r</i>	budu udělovat	<i>larg-i-ē-mur</i> budeme udělovat
2.	<i>larg-i-ē-ris</i>	budeš udělovat	<i>larg-i-ē-minī</i> budete udělovat
3.	<i>larg-i-ē-tur</i>	bude udělovat	<i>larg-i-e-ntur</i> budou udělovat

Konjunktiv imperfekta

Konjunktiv imperfekta se rovněž tvoří stejně jako u nedeponetních sloves. K hypotetickému infinitivu přítomnosti aktiva se přidávají pasivní koncovky, např. *hort-āre-r* „povzbuzoval bych“. Funkce konjunktivu imperfekta jsou stejné u deponentních i nedeponentních sloves (přání nesplnitelné v přítomnosti, podmínka, užití ve vedlejších větách atd.).

1. konjugace

	sg.	pl.
1.	<i>hort-āre-r</i> povzbuzoval bych	<i>hort-ārē-mur</i> povzbuzovali bychom
2.	<i>hort-ārē-ris</i> povzbuzoval bys	<i>hort-ārē-minī</i> povzbuzovali byste
3.	<i>hort-ārē-tur</i> povzbuzoval by	<i>hort-āre-ntur</i> povzbuzovali by

2. konjugace

1.	<i>ver-ēre-r</i> bál bych se	<i>ver-ērē-mur</i> báli bychom se
2.	<i>ver-ērē-ris</i> bál by ses	<i>ver-ērē-minī</i> báli byste se
3.	<i>ver-ērē-tur</i> bál by se	<i>ver-ēre-ntur</i> báli by se

3. konjugace

1.	<i>sequ-ere-r</i> následoval bych	<i>sequ-erē-mur</i> následoval bychom
2.	<i>sequ-erē-ris</i> následoval bys	<i>sequ-erē-minī</i> následovali byste
3.	<i>sequ-erē-tur</i> následoval by	<i>sequ-ere-ntur</i> následovali by

4. konjugace

1.	<i>larg-īre-r</i> uděloval bych	<i>larg-īrē-mur</i> udělovali bychom
2.	<i>larg-īrē-ris</i> uděloval bys	<i>larg-īrē-minī</i> udělovali byste
3.	<i>larg-īrē-tur</i> uděloval by	<i>larg-īre-ntur</i> udělovali by